

Side har jeg ganske vist ogsaa endeel imod det Forslag, som ligger for fra Folkethings Udvalgets Fleertal og fra et Par Medlemmer i Commissionen, at man udenvidere skal inddrage Midlerne i Statskassen, men det ligger dert, at man da drager dem bort fra Sognene, hvorimod det i mine Dine har det Fortrin, at Folkethinget derved kan levere en ganske anden Indflydelse end ved Regjeringens Forslag; thi naar Noget skal være, saa antager jeg, at Sognenes og Menighedernes Ret er sikkrere betrygget ved Folkethinget, end enten ved det andet Thing eller ved et Kirkeraad, som vi for Tiden kunne vente det. I flere Punkter kan jeg ligefrem slutte mig til dette Forslag, saaledes med Hensyn til Indskrænkningen af Præstejorden, fast Løn og andet Saadant; men iøvrigt har jeg det imod begge Forslag, hvad der ogsaa blev udtalt af det ærede Medlem, som nys havde Ordet — om han end saae Sagen fra et andet Synspunkt, — at det er mindre rigtigt at ordne denne Sag uden at tage Kjøbstæderne og Kjøbenhavn med. Hvis man nu saaledes omordner det hele Lønningsvæsen fra at være en Communesag, som det hidtil har været, (om der end, saaledes som det ærede Medlem nævnte, er skeet forskjelligte Overgreb derved, at man har taget fra den ene Commune og lagt til den anden), hvis man nu, siger jeg, forandrer det, som var en Communesag, til at være en Statsag, uden at faae de meget betydelige Communer med, som der er i Kjøbstæderne og Kjøbenhavn, frygter jeg, at vi let komme til en Ordning, som vi senere ville fortryde; thi Forholdet i Kjøbenhavn og Kjøbstæderne er jo høist ulige fra dem paa Landet. I disse Communer skeer Lønningen væsentlig gennem Offer og Accidentser, og naar de falde bort, maa der skee en betydelig Forhøielse af Præstepengene eller Indførelse af saadanne, hvor de ikke findes, for at det kan veie op mod Tilskudet til den fælles Fond fra Landet gennem Tiende og Præstegaardsavling, og det er et Spørgsmaal, om man ad den Vej kommer til en billig Udjævning af Forholdet. Jeg har efter en Beregning, saa godt jeg har kunnet gjøre den efter de dengang foreliggende Oplysninger, fundet, at der i Ind-

tægt af Tiende og Præstepenge, Smaaredsel eller Godtgjørelse derfor og lignende paa hver Indbygger i Kjøbenhavn gjennemsnitlig kommer en Afgift af 8 St., paa hver Indbygger i Kjøbstæderne med tilhørende Landsogne 48 St. og paa Beboerne af det øvrige Land 1 Rd. 14 St. Vi see, at Ulligheden er saa stor, at det, da de Capitaler, som her er Tale om, ere saa betydelige, vistnok kunde være ønskeligt, om hele Forholdet blev ordnet paa en Gang. Dermed ville jo Banfærlighederne forsøges, men Sagen selv er af saa stor Vigtighed, at har dens Ordning været saa længe, kan den gjerne være endnu lidt længere. Endnu skal jeg tillade mig at udtale et Par Ord angaaende Kirkecommissionen, hvis Betydning er bleven fremstillet paa saa forskjellig Maade i disse Forhandlinger. I den Henseende kan jeg i det Hele slutte mig til, hvad der er udtalt af det ærede Medlem for Svendborg (S. N. Hansen). Det ærede Medlem for Mariager (Ulfing) syntes at gaae saa vidt, at i Grunden kunde al Overveielse af de kirkelige Spørgsmaal være overflødig, efterat Kirkecommissionen har afgivet sin Betænkning, det var ikke tænkeligt, at der nu kunde komme noget Nyt frem, og vi havde nu blot at see paa, hvad Fleertallet foreslog, og saa rette os derefter. Dertil kunde jeg have Lyft til at svare det Samme, som det ærede Medlem svarede sig selv ved en anden Leilighed: Lad os dog være Mennesker. Det er ikke den rette Maade at betragte Kirkecommissionen paa; de Mænd, som sad i den, vare Mænd, hvis Udtalelser for en stor Deel forelaae iforveien, og hvis Anskuelse vare bekendte, og Sammenfættningen af dem, saaledes som den er skeet, kan ganske vist i flere Retninger være meget heldig, men det kan dog ikke nægtes, som det ærede Medlem for Svendborg har sagt, at Commissionen kunde være sammensat af en anden Minister paa en anden Maade, og Resultatet derved være blevet et ganske andet. Hvad der er kommet frem i Kirkecommissionen, er værd at læse, fordi man derigennem faaer en Oversigt over de forskjellige Anskuelse, som findes her i Landet, og over de Grunde, som anføres for og imod, men man kan næppe finde noget